

ТЕМА 1: ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ НАВЧАННЯ НА ВІДСТАНІ

Передумови виникнення навчання на відстані

В історії розвитку цивілізації людства можна відмітити декілька інформаційних революцій:

- Винахід писемності – можливість передавати знання від покоління до покоління.
- Винахід книгодрукування – поява основного джерела візуалізації та збереження інформації.
- Винахід електрики – поява телеграфа, телефона, радіо, тобто приладів, які дозволяють швидко передавати та накопичувати інформацію.
- Винахід мікропроцесорної технології та поява персонального комп'ютера. Швидкий розвиток електроніки і комп'ютерних інформаційних технологій спричинив появу нового поняття – електронний носій інформації, який став базовим елементом так званої “електронної форми навчання”.

Передумови виникнення навчання на відстані

Електронне навчання – це тип навчання, який містить різні форми і способи навчання на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційне навчання – це донесення інформації студентам, яке не вимагає їх фізичної присутності поряд з викладачем.

Багато дослідників визнають родоначальником дистанційної освіти автора “Великої дидактики” *Яна Коменського*, який **350** років тому ввів у широку освітню практику ілюстровані підручники та створив базу для використання системного підходу в освіті.

Інші вважають основоположником дистанційної освіти, відомої як кореспондентське навчання, *Ісаака Пітмана*, який у **1840** році запропонував англійським студентам навчання через поштовий зв'язок.

У **1856** році Тюссе та Лангеншейдт розпочали у Німеччині викладати мову за такою ж формою навчання.

Передумови виникнення навчання на відстані

Дослідження популярності дистанційної освіти дозволяє виділити чотири причини її зростання:

- для навчання не потрібно змінювати місце проживання, а також оплачувати пов'язані з цим грошові витрати на дорогу та помешкання;
- ця форма навчання унікальна для віддалених від центральних районів міст, де немає інших можливостей навчатися;
- яскраво виражена практичність навчання. Вона досягається завдяки тому, що людині, яка навчається, надається більший вибір в послідовності вивчення предметів, гнучкому темпі навчання, прямому спілкуванні з конкретним викладачем;
- висока мобільність. Дистанційне навчання менш консервативне до нових напрямів діяльності людини, ніж очне.

Передумови виникнення навчання на відстані

Дистанційне навчання є окремим випадком електронного навчання і включає:

- навчальний матеріал (текст, зображення, формули, об'єкти мультимедіа);
- комп'ютерне тестування рівня успішності;
- можливість контролю доступу до навчальних матеріалів;
- віртуальний проблемно-орієнтований практикум.

Положення про дистанційне навчання та концепцію розвитку дистанційної освіти в Україні

Дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання.

Передумови виникнення навчання на відстані

Дистанційне навчання – індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

У процесі дистанційного навчання використовуються *дистанційні курси*. Це – інформаційні продукти, які є достатніми для навчання за окремими навчальними дисциплінами.

Технології дистанційного навчання складаються з педагогічних та інформаційних технологій навчання.

Передумови виникнення навчання на відстані

Педагогічні технології дистанційного навчання – це технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи студентів зі структурованим навчальним матеріалом, представленим в електронному вигляді.

Інформаційні технології дистанційного навчання є технологіями створення, передачі й збереження навчальних матеріалів, організації і супроводу навчального процесу дистанційного навчання за допомогою телекомунікаційного зв'язку.

Технології дистанційного навчання можуть використовуватись не тільки в дистанційній освіті, а й в інших формах навчання: очній, заочній, екстернаті; можуть виступати як елементи самостійної роботи в окремих дисциплінах або блоках дисциплін.

Передумови виникнення навчання на відстані

Характерними рисами дистанційної освіти є:

- *гнучкість* – учні, студенти, слухачі в основному не відвідують регулярні заняття;
- *модульність* – в основу програми дистанційної освіти покладається модульний принцип;
- *паралельність* – навчання здійснюється одночасно з професійною діяльністю, тобто без відриву від виробництва або іншого виду діяльності;
- *велика аудиторія* – одночасне звернення до багатьох джерел навчальної інформації великої кількості учнів, студентів та слухачів, спілкування за допомогою телекомунікаційного зв'язку;
- *економічність* – ефективне використання навчальних площ та технічних засобів;
- *технологічність* – використання в навчальному процесі нових досягнень інформаційних технологій;

Передумови виникнення навчання на відстані

- *соціальна рівність* – рівні можливості одержання освіти незалежно від місця проживання, стану здоров'я і соціального статусу;
- *інтернаціональність* – можливість одержати освіту у навчальних закладах іноземних держав, не виїжджаючи зі своєї країни та надавати освітні послуги іноземним громадянам;
- *нова роль викладача* – дистанційна освіта розширює і оновлює роль викладача, робить його наставником-консультантом, який повинен координувати пізнавальний процес відповідно до нововведень та інновацій;
- *позитивний вплив на студента (учня, слухача)* – підвищення творчого та інтелектуального потенціалу людини, що здобуває дистанційну освіту, за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій.

Передумови виникнення навчання на відстані

Для технологій дистанційного навчання, заснованих на використанні комп'ютерних навчальних систем, найчастіше застосовується термін ***Computer Based Training (CBT)*** – комп'ютерне навчання. Характерною особливістю таких систем є те, що вони зазвичай розповсюджуються на компакт-дисках

Широкі можливості використання комп'ютерних навчальних систем відкрилися завдяки появі Інтернету.

Саме завдяки “виходу” навчальних програм в Інтернет з'явився термін ***e-Learning*** – “електронне навчання”.

Дистанційне навчання – це адаптована до умов новітніх інформаційних технологій заочна форма здобування освіти, яка, гарантує вищий рівень отриманих знань.

В Україні під дистанційним навчанням розуміються всі форми навчання на відстані.

